

Landstingsstyrelsen § 127 - 144

Tid: 2006-11-07

Plats: Landstingets kansli, sal A

§ 138 *Yttrande över granskningsrapport: Fördjupad granskning av särskild kollektivtrafik*

Dnr
LK06- Landstingsstyrelsen beslutar
0125

att avge föreliggande yttrande såsom landstingsstyrelsens svar på revisionsrapporten.

Utdrag: Landstingsrevisionen

Vid protokollet

Siw Kullbergh

Justeras

Lars Isaksson

Esse Petersson

Rätt utdraget,
Intygar

Anneli Andersson

Landstingets kansli

Ekonomiavdelning
Stefan Schoultz

Landstingsstyrelsen

Fördjupad granskning av särskild kollektivtrafik - svar på revisionsrapport

Landstingets revisorer har i skrivelse 2006-04-12 lämnat rapport över fördjupad granskning av särskild kollektivtrafik. Granskningen har som övergripande syfte haft att bedöma om Jönköpings Länstrafik AB (JLT) genomfört sitt uppdrag avseende särskild kollektivtrafik på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt.

Föreliggande yttrande över rapporten har sin utgångspunkt från Landstingets roll som 50% ägare av Jönköpings Länstrafik AB och ansvarig för sjukresor. Synpunkter som handlar om JLT:s interna styrning och synpunkter kring färdtjänsten berörs inte.

Landstingsfullmäktige beslut

Landstingsfullmäktige fattade i november 1999 ett enhälligt beslut att JLT:s ansvar utökas med samordning och upphandling av särskild kollektivtrafik.

Till grund för fullmäktiges beslut låg den av Läns-Lako tillsatta arbetsgruppen 1999-09-28 framlagda rapporten – "*Samordnade persontransporter i Jönköpings län*". I rapporten redovisas bland annat att

- förändringen skulle ge en besparing på ca 10 miljoner kronor som en effekt av samordningsvinster på 15-20 miljoner reducerat med kostnad för beställningscentral -8,5 mkr.
- en samordning av ett samlat trafikutbud i länet kräver en väl fungerande beställningscentral. Beställningscentralen måste ha

tillgång till en trafikdatabas med information om all trafik och alla fordon som är disponibla.

Landstinget hade redan vid beslutstillfället en god samordning genom att sjukresor beställdes och samordnades via SOS-alarm AB. Utgångspunkten för fullmäktiges beslut var därför att skapa förutsättningar för en kostnadseffektivare färdtjänst för länets kommuner. Fullmäktiges beslut gällde därför under förutsättning att "sjukhuskommunerna" samt en klar majoritet av länets övriga kommuner anslöt sig.

Landstingets anslutning förutsattes inte resultera i några merkostnader.

Övergripande slutsats –kvalitet och ekonomi

En övergripande slutsats av granskningen som revisorerna gör är att de förväntningar som formulerades i utredningen "Samordnade persontransporter i Jönköpings län" i mycket begränsad utsträckning hittills har infriats. Transportkostnaderna har ökat mer än färdtjänstindex och kostnaderna för beställningscentralen är väsentligt högre än kalkylerats. Det finns heller inte några belägg för att kvaliteten har förbättrats.

Landstingsstyrelsen delar revisorernas övergripande slutsats även om synpunkter på kvaliteten i resandet måste modifieras. Den särskilda kollektivtrafiken har sedan starten haft problem med olika former av störningar. Störningar som drabbar resenärer i form av bland annat förseningar men också Landstingets verksamhet när patienter inte kommit i tid till behandling. Genom landstingsstyrelsens planeringdelegation och den politiska ledningen har Landstinget vid ett flertal tillfällen påtalat att kvalitetsbrister av detta slag måste åtgärdas av JLT. Förutom grundläggande krav på att komma fram och bli hämtad i rätt tid, få ett gott bemötande så måste beaktas de speciella förutsättningar som kan finnas vid transport av funktionshindrade, sjuka och äldre resenärer.

Landstinget har som uppdragsgivare och ägare av JLT högt ställda krav på kostnadseffektiv verksamhet. Med detta avses hög samordning av resor men inte till den grad att kvaliteten i resandet blir oacceptabel. Om det skulle

krävas att körtidsberäkningar måste justeras i planeringssystem eller annan typ av åtgärd som innebär en viss kostnadsökning så har Landstingsfullmäktige i budget för 2007 öppnat för en viss ökad finansiering.

En del av den kritik som framförts får dock anses grundad på bristande förståelse för att verksamheten inte längre handlar om enskilda taxiresor utan särskild kollektivtrafik. Den ökade samåkning och tidläggning av resor som detta innebär är i linje med lagstiftningens mål, men upplevs inte oväntat som kvalitetsförsämring.

Brister i styrning

I granskningsrapporten konstateras att de problem som förknippas med särskild kollektivtrafik i Jönköpings län till väsentliga delar kan förklaras utifrån brister i styrning av verksamheten och dess genomförande.

Landstingsstyrelsen delar vad som skrivs i granskningsrapporten att styrning av en verksamhet aldrig blir starkare än den svagaste länken i styrprocessen. För den särskilda kollektivtrafiken handlar styrkedjan om ägarstyrning, uppdragsstyrning, intern styrning inom bolaget och avtalsstyrning mot transportörer.

Ägarstyrning och uppdragsstyrning av verksamhet där det finns 14 huvudmän ställer speciella krav. Innebörden av ägarstyrning och uppdragsstyrning är heller inte entydig.

Genom "Avtal om drift av gemensam beställningscentral av anropsstyrd trafik m.m." har JLT uppdraget att svara för beställningsadministration och trafikupphandling av särskild kollektivtrafik (sjukresor, färdtjänst m.m.). Detta uppdrag finns inskrivet i konsortialavtalet för JLT. Förutom sedvanligt avtalsinnehåll reglerar uppdragsavtalet huvudsakligen ekonomiska förhållanden som budget, betalningsrutiner, fördelning av kostnader för beställningscentral samt hur eventuellt över/-underskott ska fördelas. Detta avtal har inte syftat till att beskriva vilket innehåll/kvalitet som förväntas för den särskilda kollektivtrafiken utan syftet har varit att knyta upp alla ägare till ett gemensamt ansvarstagande för beställningscentralen. Detta för att ett

eventuellt ändrat engagemang från enskild ägare skulle förändra kostnadsbilden för övriga ägare.

Med grundförutsättning att alla JLT:s ägare utnyttjar den gemensamma beställningscentralen och en utveckling med ökad trafikintegration kan det övervägas om det framgent behövs speciellt uppdragsavtal för särskild kollektivtrafik.

Ägarstyrning/uppdragsstyrning för den särskilda kollektivtrafiken sker idag genom affärsplanen där det i planen för åren 2007-2009 på sidan 26-27,34 redovisas mål, aktiviteter och styrtalet. Då den särskilda kollektivtrafiken har som mål att i ökad utsträckning integreras i den vanliga trafiken så finns inte skäl för att i annan ordning ange riktlinjer/krav för denna. Däremot bör övervägas om det fortsättningsvis är i formen affärsplan (kan uppfattas som ett internt styrdokument för JLT) eller någon annan form som ägarnas direktiv kring verksamhetens omfattning, kvalitet och ekonomi ska regleras. Detta gäller inte bara särskild kollektiv trafik utan all trafik.

Vid bolagsstämma för JLT 2006-06-01 och påföljande ägarsamråd har JLT:s affärsplanegrupp fått i uppdrag att till nästa ordinarie bolagsstämma arbeta igenom tre frågeställningar som har bäring på ägarstyrning

1. ska ägarnas styrning av Länstrafiken uppdrag ske genom affärsplan eller i annan form?
2. hur ser processen ut och vilken gruppering tar fram underlaget för ägarstyrning (verksamhetsinriktning, kvalitetskrav, ekonomi, uppföljning och kontroll etc.)?
3. finns skäl att förändra finansieringen av den samlade trafiken mot bakgrund av bland annat ökad integration mellan linjetrafik och särskild kollektivtrafik?

Gemensamt utvecklings- och åtgärdsprogram

Revisorerna påtalar i sin skrivelse till landstingsstyrelsen vikten av att uppdragsgivarna tillsammans med JLT diskuterar de problem som finns med den särskilda kollektivtrafiken. Detta bör utmynna i en konkret tidsatt utvecklings- och åtgärdsplan. I ett sådant utvecklingsarbete förutsätter

revisorerna att samtliga rekommendationer till förbättringar tas med och behandlas.

Landstingsstyrelsen förutsätter att det arbete som nu ska göras kring ägarstyrning/uppdragsstyrning leder fram till att inga oklarheter kring vad ägarna och uppdragsgivarna har för krav. Flera av rekommendationerna handlar dock om intern styrning och avtalsstyrning vilka förutsätts hanteras av JLT:s ledning och styrelse.

Landstingsstyrelsen vill på en punkt markera en annan mening än den rekommendation som givits. Det handlar om förslaget att både sjukresor och färdtjänstresor måste prioriteras på samma sätt. Denna uppfattning delas inte av landstingsstyrelsen då särskild hänsyn alltid måste tas till patienters sjukdomsbild.

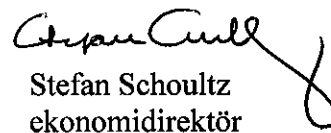
Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att som svar till Landstingets revisorer över dess granskning av särskild kollektivtrafik överlämna detta yttrande

LANDSTINGETS KANSLI

Sven-Olof Karlsson
landstingsdirektör

Stefan Schoultz
ekonomidirektör